

Issue Prioritization 2114



ภาคเหนือ



โดย นายสุริยะ วริยะประสิทธิ์
เภสัชกรเชี่ยวชาญ หน.ก.คบส.
สสจ.พิษณุโลก

18 จังหวัดภาคเหนือ

เขต 1

1. แพร่
2. น่าน
3. ลำปาง
4. ลำพูน
5. เชียงใหม่
6. เชียงราย
7. พะเยา
8. แม่ฮ่องสอน

เขต 2

1. ตาก
2. สุโขทัย
3. พิษณุโลก
4. เพชรบูรณ์
5. อุตรดิตถ์

เขต 3

1. ชัยนาท
2. นครสวรรค์
3. อุทัยธานี
4. พิจิตร
5. กำแพงเพชร

ประเด็นนำเสนอ

1. วัตถุประสงค์โครงการ
2. รูปแบบการดำเนินงาน
3. ภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ
4. วิธีการจัดลำดับความสำคัญ
5. ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหาระดับ
จังหวัด

ประเด็นนำเสนอ

6. ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็น
ปัญหาระดับภาค
7. แนวทางการแก้ไขปัญหาระดับจังหวัดและ
ระดับภาค
8. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ



วัตถุประสงค์โครงการ

- (1) ค้นหาปัญหาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่อาจไม่ปลอดภัย
- (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์สุขภาพไม่ปลอดภัยอย่างเป็นระบบ
- (3) เพื่อให้ทราบสถานการณ์ปัญหา หรือ Health Impact ของจังหวัด เขตเครือข่ายบริการ และภาคเหนือ
- (4) เพื่อเป็นเวทีพัฒนาเครื่องมือจัดลำดับความสำคัญฯ และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

รูปแบบการดำเนินการ

1. การประชุมชี้แจงโครงการ สสจ. 18 จังหวัดภาคเหนือ และ
แนวทางการดำเนินการในระดับจังหวัด
2. การกำหนดผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย
 - 2.1 การดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคในพื้นที่
 - 2.2 ภาควิชาเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคตระหนักว่าเป็นปัญหา
3. กระบวนการจัดลำดับความสำคัญของผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่
ปลอดภัย
 - 3.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

รูปแบบการดำเนินการ

3.2 ขั้นตอนการเสนอประเด็นปัญหาเพื่อคัดเลือก

3.3 ขั้นตอนการหาข้อมูลทางวิชาการตามเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงและเกณฑ์การประเมินความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา

3.4 ขั้นตอนการจัดลำดับความสำคัญของผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย

3.5 ขั้นตอนการหาแนวทางแก้ไขปัญหาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย

ภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ

1. ภาครัฐ

สสจ. สสอ. รพศ./รพท./สสจ. รพ.สต. พัฒนาชุมชน, เกษตร,
อุตสาหกรรม, ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์, ศูนย์อนามัย,
ท้องถิ่นจังหวัด, มหาวิทยาลัย/วิทยาลัย

2. ภาคเอกชน/องค์กรเอกชน

ชมรมร้านขายยา, ชมรมร้านอาหาร, ชมรมน้ำดื่ม/น้ำแข็ง,
ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค, รพ.เอกชน

ภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ (ต่อ)

3. ภาคประชาชน

ชมรม อสม. ชมรม อย.น้อย, ผู้บริโภค/ประชาชนทั่วไป

4. ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาลนคร, เทศบาลอำเภอ, อบจ. อบต.



วิธีการจัดลำดับความสำคัญ

1. กำหนดเครือข่ายผู้บริโภครายที่เชิญเข้าร่วมประชุม
2. แบบสอบถามข้อมูลผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย
3. รวบรวมผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัยจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ
4. ประชุมเครือข่ายฯ ข้อ 1 จำนวน 1-2 ครั้ง (แล้วแต่จังหวัด)

วิธีการจัดลำดับความสำคัญ

5. ใช้เกณฑ์ตามที่ คคส. กำหนด
6. ได้ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหาระดับจังหวัด
6. ได้ผลการจัดลำดับการแก้ไขปัญหาในระดับจังหวัด
7. ประชุมจัดลำดับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัยและแนวทางการแก้ไขปัญหาในระดับภาค 1 ครั้ง



ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหาระดับจังหวัด 3 ลำดับแรก

จังหวัด	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3
ชัยนาท	อาหารสด สไลบนางและปลาหมึกกรอบเย็นตาโฟพบสารปนเปื้อนฟอร์มาลิน	น้ำมันทอดซ้ำพบสารโพลาร์เกินมาตรฐาน	ผักผลไม้พบสารเคมียาฆ่าแมลงปนเปื้อน
นครสวรรค์	น้ำมันทอดซ้ำ	สารฆ่าแมลงในผักผลไม้	อาหารมีสารฟอร์มาลิน
อุทัยธานี	ยาชุดแก้ปวดผสมสเตียรอยด์	ยาชุดลดความอ้วน	กาแฟลดน้ำหนัก
พิจิตร	เครื่องสำอางอันตราย	(บุหรี) อาหารเสริม/ยาลดน้ำหนัก	สารปนเปื้อนในอาหาร
กำแพงเพชร	น้ำมันทอดซ้ำ	น้ำดื่มไม่ได้มาตรฐาน	ลูกชิ้นแบ่งขายในตลาดนัด
สุโขทัย	น้ำมันทอดซ้ำ	ยาลดความอ้วนผสมยาแผนปัจจุบัน	โฆษณา

ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหาระดับจังหวัด 3 ลำดับแรก

จังหวัด	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3
ตาก	ยาฆ่าแมลงในผักผลไม้	แอลกอฮอล์ในถั่วลิสง	สารบอแรกซ์ในลูกชิ้น
พิษณุโลก	เครื่องสำอางสีฟ้าหน้าขาว ผสมสารอันตราย	อาหารมีสารกันบูดเกิน มาตรฐาน	อาหารเสริมลดน้ำหนัก
เพชรบูรณ์	ผักที่มียาฆ่าแมลงตกค้าง	น้ำมันทอดซ้ำ	อาหารทะเลใส่ฟอร์มาลิน
อุดรดิตถ์	ยาสมุนไพร/ยาแผนโบราณเจือ ปนสารสเตียรอยด์	เครื่องสำอางผสมสารห้ามใช้ ฉลากไม่ถูกต้อง	ยาอันตรายในร้านชำ และ โคม ถุงพลาสติก
แพร่	ยาปฏิชีวนะจำหน่ายในร้านชำ	ขนมกรุบกรอบแสดงฉลากไม่ ถูกต้อง	เครื่องสำอางสี ฟ้า หน้า ขาว ระบุเลขที่ใบรับแจ้ง ปลอม
น่าน	ฟอร์มาลินในอาหารทะเลและ สไปนาง	เครื่องสำอางที่ผสมสารห้ามใช้	แซนวิชหรือขนมปังที่ไม่มี ฉลากบอกวันหมดอายุ

ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหาระดับจังหวัด 3 ลำดับแรก

จังหวัด	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3
ลำปาง	ยาฆ่าแมลง/ยาฆ่าหญ้าที่ตกค้างหรือปนเปื้อนผักผลไม้และสิ่งแวดลอม	ฟอร์มาลินในปลาหมึกกรอบและสไปนาง	ยาแผนโบราณที่มีการลักลอบผสมสารสเตียรอยด์
ลำพูน	ยาฆ่าแมลงในผักผลไม้	น้ำมันทอดซ้ำ	น้ำดื่มในชุมชน
เชียงใหม่	การปนเปื้อนสารเคมีและยาฆ่าแมลงในผักผลไม้	น้ำมันทอดซ้ำ	โฟม
เชียงราย	ยาในร้านชำ	ยาฆ่าแมลงในผักผลไม้	น้ำมันทอดซ้ำ
พะเยา	ยาในร้านชำ/ยาเร่ขาย/สมุนไพรลักลอบผสมสเตียรอยด์/ยาไม่มีทะเบียนตำรับ	ยาฆ่าแมลงตกค้างในผักและผลไม้	อาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำ
แม่ฮ่องสอน	ยาฆ่าแมลงตกค้างในผักผลไม้	โฆษณาเกินจริง ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารต่างๆ	เครื่องสำอางไม่ปลอดภัย

ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหาระดับภาค 10 ลำดับ

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย
1	ยาฆ่าแมลงตกค้างในผักผลไม้
2	น้ำมันทอดซ้ำ
3	สารฟอร์มาลินในปลาหมึกกรอบสดและสไปนาง
4	ยาอันตรายในร้านชำ
5	ยาสมุนไพร ยาชุด ผสมสารสเตียรอยด์
6	เครื่องสำอางผสมสารห้ามใช้
7	อาหารไม่มีฉลากและเครื่องหมาย อย.
8	อาหารเสริมลดน้ำหนักผสมยาแผนปัจจุบัน
9	โฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพโอ้อวดสรรพคุณเกินจริง
10	อาหารมีสารกันบูดเกินมาตรฐาน

ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหา เขต 1

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย
1	ยาฆ่าแมลงตกค้างในผักผลไม้
2	น้ำมันทอดซ้ำ
3	สารฟอร์มาลินในปลาหมึกกรอบสดและสไปนาง
4	ยาอันตรายในร้านชำ และ ยาสมุนไพร ยาชุด ผสมสารสเตียรอยด์
5	เครื่องสำอางผสมสารห้ามใช้

ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหา เขต 2

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย
1	ยาฆ่าแมลงตกค้างในผักผลไม้
2	น้ำมันทอดซ้ำ
3	เครื่องสำอางผสมสารห้ามใช้
4	ยาสมุนไพร ยาชุด ผสมสารสเตียรอยด์
5	อาหารเสริมลดน้ำหนักผสมยาแผนปัจจุบัน

ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหาเขต 3

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย
1	สารฟอร์มาลินในปลาหมึกกรอบสดและสไลบนาง
2	น้ำมันทอดซ้ำ
3	ยาฆ่าแมลงตกค้างในผักผลไม้
4	ยาสมุนไพร ยาชุด ผสมสารสเตียรอยด์
5	ยาอันตรายในร้านชำ

ผลการจัดลำดับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นปัญหาระดับภาค 10 ลำดับ

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย
1	ยาฆ่าแมลงตกค้างในผักผลไม้
2	น้ำมันทอดซ้ำ
3	สารฟอร์มาลินในปลาหมึกกรอบสดและสไปนาง
4	ยาอันตรายในร้านชำ
5	ยาสมุนไพร ยาชุด ผสมสารสเตียรอยด์
6	เครื่องสำอางผสมสารห้ามใช้
7	อาหารไม่มีฉลากและเครื่องหมาย อย.
8	อาหารเสริมลดน้ำหนักผสมยาแผนปัจจุบัน
9	โฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพโอ้อวดสรรพคุณเกินจริง
10	อาหารมีสารกันบูดเกินมาตรฐาน

แนวทางแก้ไขปัญหา



ภาคเหนือ

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ไม่ปลอดภัย	ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา
1	ยาฆ่าแมลงตกค้าง ในผักผลไม้	<u>ระดับจังหวัด</u> (โดย สสจ. และหน่วยงานในจังหวัด) - ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การล้างผักผลไม้แก่ผู้บริโภค - ผลักดันการดำเนินการเป็นวาระจังหวัด - สนับสนุนการใช้ผักปลอดสารพิษใน รพ. รร. และศูนย์เด็กเล็ก โดย ใช้กลไกอาหารปลอดภัย (Food Safety) ส่งเสริมร้านอาหารใช้ ผักปลอดสารพิษ <u>ระดับภาค / ประเทศ</u> - ผลักดันเป็นวาระแห่งชาติ โดย อย.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - แก้ปัญหาฉลาก แหล่งที่มา โดย ก.เกษตร - แก้ปัญหาการโฆษณาที่ไม่เหมาะสม โดย ก.เกษตร - แก้ปัญหาการตลาดของสารเคมีพิษที่ทำให้เกษตรกรเชื่อถือ (โกหกคำ โต) โดย ก.เกษตร และ ธอศ. - แก้ปัญหาผลประโยชน์ที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับ (Conflic of interest) โดย ธกส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ไม่ปลอดภัย	แนวทางแก้ไขปัญหา
2	น้ำมันทอดซ้ำ	<u>ระดับจังหวัด</u> (สสจ.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) - ปชส.ผู้บริโภค / ผู้ประกอบการ - ตรวจแนะนำ / ตรวจสอบ - ส่งเสริมการทำไบโอดีเซล สนับสนุน สีสทาเฟอร์นิเจอร์ <u>ระดับเขต/ภาค</u> - 5 ยุทธศาสตร์ การแก้ไขน้ำมันทอดซ้ำ - ตรวจสอบน้ำมันทอดซ้ำโดยชุดทดสอบเบื้องต้น จนท. ตรวจสอบ หรือ ให้ ผปก.ตรวจสอบ - มอบป้ายรับรอง ซึ่งอาจเรียกคืนได้

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ไม่ปลอดภัย	แนวทางแก้ไขปัญหา
2	น้ำมันทอดซ้ำ	<u>ระดับประเทศ</u> - การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวงกว้าง โทษ พิษภัย - รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการผลิต/ใช้น้ำมันไบโอดีเซล



ร้านนี้ใช้ น้ำมันทอดปลอดภัย

โครงการรณรงค์แก้ไขปัญหาน้ำมันทอดซ้ำ

รับรองโดย คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ เขตสุขภาพที่ ๒
กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อร้าน.....

วันที่รับรอง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ไม่ปลอดภัย	แนวทางแก้ไขปัญหา
3	สารฟอร์มาลินใน ปลาหมึกกรอบสดและ สไปนาง	<u>ระดับจังหวัด</u> (โดย สสจ.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) - รាយ่อยตรวจสอบ ตักเตือน - รายใหญ่ (ขายส่ง) ตรวจพบ ดำเนินคดี <u>ระดับเขต/ภาค</u> - ให้แต่ละจังหวัดดำเนินการตรวจสอบ ดำเนินคดี หาดันตอผู้ผลิต และแจ้งจังหวัด ที่เป็นแหล่งที่มา <u>ระดับประเทศ</u> - อย.ดำเนินคดีแหล่งผลิต จังหวัดต้นตอ - อย.ควบคุมร้านขายฟอร์มาลิน ต้อง รายงาน

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ไม่ปลอดภัย	แนวทางแก้ไขปัญหา
4	ยาอันตรายในร้านชำ 	<u>ระดับจังหวัด (โดย สสจ.และเครือข่าย)</u> - ผลักดันเป็นวาระกลุ่มงาน คบส. - แก้ไขปัญหาโดยชุมชนมีส่วนร่วม - ตรวจสอบ ดำเนินคดี รายที่ดื้อแพ่ง <u>ระดับเขต/ภาค</u> - ให้แต่ละจังหวัดดำเนินการตรวจสอบแก้ไข ปัญหา โดยใช้แนวทางที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ <u>ระดับประเทศ</u> - อย. ประชาสัมพันธ์ อันตรายจากยาในร้านชำ ในสื่อวงกว้าง

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ไม่ปลอดภัย	แนวทางแก้ไขปัญหา
5	ยาสมุนไพร ยาชุด ผสมสารสเตียรอยด์ 	<u>ระดับจังหวัด (โดย สสจ.และเครือข่าย)</u> - ทำ SRM โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ใน การแก้ไขปัญา - ตรวจสอบ ดำเนินคดี รถเร่ขายหนังสือ - ร่วมกับภาคีสถานดำเนินการแก้ไขปัญา <u>ระดับเขต/ภาค</u> - ให้แต่ละจังหวัดดำเนินการตรวจสอบ แก้ไข ปัญหาโดยใช้แนวทางที่เหมาะสมกับบริบทใน พื้นที่ และประสานกับจังหวัดใกล้เคียง <u>ระดับประเทศ</u> - อย. ประชาสัมพันธ์ อันตรายจากยาสมุนไพร ยาชุด ผสมสารสเตียรอยด์ ในวงกว้าง

วิเคราะห์บริบทและพัฒนาการ

ด้านบุคลากร (Man)

1. พัฒนาความรู้ ทักษะ ในการประชุมแบบมีส่วนร่วม
2. พัฒนาประสบการณ์ใช้วิชาการในการทำงาน คบส.
3. เพิ่มความตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการ
4. เพิ่มเครือข่ายการดำเนินงาน คบส. หลากหลายมากขึ้น
5. พัฒนาการทำงานเป็นทีม



วิเคราะห์บริบทและพัฒนาการ

ด้านเครื่องมือ (Materials)

1. เครื่องมือจัดลำดับ หลักเกณฑ์ดี สมบูรณ์ แต่ปฏิบัติจริงได้ยาก เพราะ จังหวัดเข้าไม่ถึงข้อมูลจำเป็นที่ต้องใช้
2. มีความหลากหลายในการใช้ดุลยพินิจ ทำให้ปัญหาอาจถูกมองข้ามไป

วิเคราะห์บริบทและพัฒนาการ

ด้านกระบวนการ (Method)

1. พัฒนาการประชุมแบบมีส่วนร่วม
2. เพิ่มความตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการ

ด้านงบประมาณ (Money)

1. งบประมาณ 20,000 บาท / จังหวัด น้อยไป จัดประชุมได้เพียง 1 ครั้ง
2. ระเบียบการใช้งบประมาณไม่เหมือนระบบราชการ ผู้รับผิดชอบต้องศึกษาและทำความเข้าใจ

บทเรียนที่เกิดขึ้นและข้อเสนอสู่การพัฒนางาน

๑. หลายหัวดีกว่าหัวเดียว
๒. ความรู้ข้อมูลวิชาการ คู่ทักษะและคุณธรรม
๓. พวกรมากงานสำเร็จ
๔. ความรู้ทำให้ห้องอาจ วินัยทำให้กล้าหาญ
๕. การคุ้มครองผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง
แก้ไขซ้ำ ๆ และหมุนวนตลอดเวลาการดำเนินงาน
ต้องต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

